

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Holgyben: Vidéken:
 Egy léra. . . . . I kor. Egy léra. . . . . I kor. 50 ML.
 Negyedévre . . . . . 3 . . . . . Negyedévre 4 . . . . . 50 .

Feladó szerkesztő:
DR. MÓRICZ PÁL.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és Helytartó:
DEBRECZEN,
 Piacz-utca 47. és 48. szám.

Hazafiatlanság-e a cionizmus?*)

A „Debreczeni Független Újság“ pénteki számában Dr. Brunner Lajos ur cikkét irt, amelyikben védelmébe veszi a cionizmust a hazafiatlanság vádjá ellen. Nem hagyhatom e cikket felelet nélkül annál kevésbé, mert eltekintve attól, hogy dr. Brunner ur nem ismeri a cionista mozgalmat, tehát nem ismert dologt védelmez, másrészt alkalmam volt tapasztalni, hogy ez eszme maszlagától a zsidó vallásnak alsóbb rétegei mint bódulnak el s az ilyen cikkek alkalmasak arra, hogy egyeseket a téveszmében megerősítsenek.

* Távollétemben dr. Brunner Lajos orvos urtól cikket közölt az újság, mely „Hazafiatlanság-e a cionizmus?“ címen a „Czionizmus kudarcza Nagyváradon“ megjelent cikkünkkel foglalkozik, még pedig elítélőleg és támadólag, kicsinyítve Fehér Dezső nagyváradi t. lapszerkesztő barátom és Fodor Gyula urak hazafias fellépését, melylyel a nagyváradi cionista mozgalmat csirájában irtották ki. Mint magyar ember dicséretesen emeltem ki eljárásokat és a váradi hazafias magyar zsidóságot és a kozmopolita mozgalmat visszautasítását helyeslőleg állítottam — követendő példaként — a magyarhoni zsidóság elé. Nem hebehurgyaságból, hanem megfontoltan cselekedtem, mert kárhózatónak, veszedelmesnek, üldözéreméltónak tartom az átalakulófélben forrongó zsidóságot ilyen kifélé törekvő nemzetiségi eszmével és törekvésekkel megzavarni és a beolvasásnak így is igen lassu, sürün félretérített folyamatát megakasztani. Mindamelllett jól esik nekem, sőt elégtétel nekem, hogy a dr. Brunner ur cikkére a választ és a cionizmus méltatását nem nekem kell megadni, hanem hogy azt egy hazafias, művelt magyar zsidó ifju cselekszi meg az itt közreadott cikkében.

Szerk.

Dr. Brunner ur azt mondja, hogy ez a vágy, a vágynak akár megtettesülése is mi ár talmára volna a hazának, arra az anticionisták nem adnak feleletet.

Szerény nézetem szerint a cionizmus alapjában véve hazafiatlan cosmopolita irányu mozgalom, mely a magyar nemzeti eszményekkel, ezélokkel, törekvésekkel homlok egyenest ellenkezik. Hogy a cionizmus egyuttal alapnélkül, phantásmagoria, az másik oldala a kérdésnek.

A kérdés első része azon fordul meg, nemzetiségi kapcsok fűznek-e össze bennünket magyar zsidókat, a román, orosz, német stb. zsidókkal, vagy csak vallásiak? A cionisták szerint létezik zsidó nemzetiség, melynek mi is elválaszthatatlanul tagjai vagyunk. Ez az alaptévedésük, melyből a többi következik. Nemzetiség, nyelv, történelmi mult és a gondolatvilágnak rokonsága nélkül nem létezik. A többi zsidóktól elválaszt bennünket az anyanyelv különbözősége. Hiányzik a nemzeti közösségnek alap kritériuma: az anyanyelv közössége. Nincs meg nálunk a történelmi mult, mert a zsidók szétszórásával, mindenik rész más és más fejlődésen ment keresztül, más és más sajátságokat, jellemvonásokat vett fel. Ami a legfőbb pedig: nincs meg köztünk az érzelmi kapocs. Az én eszményeim, egész szellemi fejlődésem ment az orosz vagy román zsidóktól. Szóval zsidó nemzetiség nincs.

Most felvetem a kérdést, miért állnak ezek az urak idegen eszme szolgálatába?

Nincsen a magyar nemzetnek, melybe beolvadtunk és be kell olvadnunk, elég gyógyításra váró fájó sebe. Nincs e a magyar nemzet közéletének számos, aktuális megoldásra váró feladata, melyek mindenike magyar érzést és munkát igényelne? Nem tudják az urak tettvágyukat a magyar nemzeti eszme körén belül felhasználni! Mért nem adják egész erejüket a magyar nemzeti eszme szolgálatába? Összeférhetőnek tartja-e dr. Brunner ur a hazafisággal idegen ezélokért, idegen érdekekért szállani sikra?

Tapa ztaltam már, hogy a cionisták soha nem lépnek a nyilvánosság elé nyílt sisakkal. Dr. Brunner ur nem ismeri a cionizmust, azért védelmezi.

A cionisták megtagadják magyar voltukat. Egy fanatikus cionista kijelentette, hogy *eleget tesz hazafiui kötelességének, ha katonáskodik és adót fizet.* Az ilyen gondolkozásu emberek persze jó hazafiak? Zsákba macskát ne áruljunk! Jó hazafiak akkor a dákó románok is, daczára annak, hogy idegen ezélokért küzdenek s jobban szeretik romániai „testvéreiket“ mint a magyarokat, daczára annak, hogy *kifélé vonzódnak.* Hazafiatlan mozgalom a cionizmus azért, mert a magyar zsidóság egy részének szellem és részben anyagi tőkéjét is elvonja a nemzeti ezélokól.

Hazafiatlan mozgalom a cionizmus azért, mert gatolja az itt élő zsidó vallásnak egyreszének magyarosodását. Oly kevesen

Levél Szelistyeről.

Egy oláh tanítóval beszéltem. Azt mondja 120 frtot kap az egyházától és 180 frtot az államtól. Vajjon a keze alól kikerülő gyermekek csak 120 frt erejéig lesznek oláhok és 180 frt erejéig magyarok?! . . . Aligha!

Az oláh kaszinóban Móricz Pálról beszélünk. Azt mondja az egyik oláhember, hogy ismeri. Szerinte nincs baj, csak a firlapírók írják Ők — ugy mondja — itt születtek, itt akarnak meghalni. Örökölt kaptak szüleiktől ezt a helyet és örökölt akarják gyermeküknek hagyni. Ki akar még többet?

Az én oláh emberem azt mondotta, hogy ő nem tud ugyan magyarul, mert német iskolába járt, de a gyermekei magyar iskolába járnak. Ezek mind a három nyelvet tudják, mert — mint maga mondá — erősebb a faj szeretet abban, aki több nyelvet tud, mint abban a ki csak oláhlul tud.

Van itt magyar kaszinó is. Van vagy huszonöt tagja. Fele vagy több német. Őrülök, hogy még férnek gy kaszinóban. A telen mulatságot rendeztek, Mint mondjak: az oláhok közül hárman ott voltak egy becsületes — félóraig. Hát így van az, mikor az embernek reprezentálni kell!

Ismerek egy kis csacska lánykát. A szebeni zárdában három évet jart eddig. Neki csak az faj, hogy a magyar tankönyvben nem „román“, hanem „oláh“ van. Szerinte ez sértés és lenézés. Szeretném tudni, ki tanította ezt az ártatlan kis leányt erre. A családban nem tanulhatta, hiszen ott németül beszélnek. A kis leány oláhlul csak a vallás órán beszél.

Egyik este concert volt és táncz. Medgyesen vannak a legszebb szász lányok, itt a legszebb oláh lányok. A szász lányokról arra gondoltam, hogy ha a miniszter itt járt volna, itt állítanak fel a harmadik egyetem, vagy Medgyesen és kimondanak törvényben, hogy csak magyar apától, anyától született fiuk lehetnek itt hallgatók. Így az

abszolutoriummal együtt egy kis karikagyűrűt is vinnének a magyar fiuk, hogy egy-egy szép családtagot üntessenek a magyar földbe. Ez volna a nemzeti politika! Irhatna aztán Debreczenbe németül a galaczi konzul!

A tánczon résztvett a többi között egy magas karcsu fiatal oláhországi leány. Oly tess volt, hogy én, ki öszülök és kopaszodom, többet rajta nyugtattam a szemem, mint nem. Ha aiföldi ilju látta volna, négyes fogattal jött volna erette, hogy vissza ne menjen oláh hazájába.

A szép szelistyei lányok ezen este is kináltak a hórával oly kedvességgel, hogy ha valaki ezélatossággal vádolná őket, hogy t. i. velem magyarral hóráat járassanak, én védeném őket. A női lélek, ha magyar, ha nem, nem lehet olyan.

A tánczterem, mely egyuttal hangverseny és iskolai vizsga terem, oly csinos, hogy a Bika terme után is van rajta mit nézni. Mintha czukorból volna.

Melichár F. Bächer R.

szab. vetőgépgyára. szab. ekegyára.

Ajánlja legjobb, legegyszerűbb páros soru Unicum-Drill sorvetőgépeit, Sack rendszerű egy és két barázdás ekéit, eltörhetlen aczél fejekkel és pánczél kormánynyal. Óriási raktár. Piacz-utca 26. Képvisele: Rahmer Sándor.

Nagyvásár GERŐ E.
 alkalmával

férfi-, fiu- és gyermekruha üzletében olcsóbban lehet vásárolni mint bárkinél másutt.

DEBRECZEN, Piacz-u. 47.

a Dreher sörösarnok és a Hungaria kávéház között.

vagyunk, hogy még az apagyilkornak is meg kellene kegyelmezni s mégis hazafiatlanság nélkül rohadhatunk minden ízében idegen phantasmagoria után. Itt az ideje, hogy fel-lépünk a téveszme terjesztői ellen, itt az ideje, hogy helyes utra tereljük a tövel-göket.

Ne zavarjuk össze a cionizmust az altruizmus kérdésével. Senki sem tilthatja azt meg valakinek, hogy sorsüldözött embe- rek iránt részvételt ne viseltesék, azokat ne támogassa. De ezt csak úgy oly mérték- ben teheti, hogy azért azokat a kötelessé- geket, amelyek még ennél is előbb valók, azért félre ne dobja. Lehet támogatni eze- ket a szerencsétleneket cionista ábrándok táplálása és terjesztése nélkül is. De az altruizmus czimén idegen eszme rabjává lenni nem szabad. Az altruizmus kedvéért magyar voltunkat feladni, a nemzeti célok- tot elidegenedni megbocsáthatatlan hazafiat- lanság.

Egyes cionisták azt állítják ugyan, hogy ok amellett, hogy cionisták, magya- rok, nemzeti érzésük és jó hazafiak. Erre egy általam igen tisztelt, a közéletben sze- reptet játszó férfi mondatával felelek: „*két szíve az embernek nem lehet, kétféle nemzeti érzés össze nem fér.*“ Az élet küzdelmei közepette oly kevés ideje jut a legtöbb embernek a közszolgálatára, hogy több egymástól elütő célt még ha általában lehetséges volna is, nem szolgálhat.

Azt kérdi dr. Brunner ur, „hazafiatlan vagyok-e, ha érdeklődöm, ha szánom a sze- rencsétlen finn nemzetet?“ Az én véle- ményem szerint is nem. De mikor így foly- tatja: „én kész volnék javaikért akár habo- rut indítani a muszka ellen, ha rajuk segí- tenék vele, ez már hazafiatlanság volna mert alárendelnék a nemzeti célokat egy másik még a rokon nép érdekének is.

Ismét hangozatom, tessék a magyar nemzeti célokat szolgálni s ez altruizmus- tus tultengéseket mérsékelni.

A kérdés másik oldalát t. i., hogy mily- türes phantaziamagoria a cionizmus, nem érintem, dr. Brunner ur sem terjeszkedvén ki arra.

Jogos volt Fehér ur fellépte, mert a cionizmus a magyar nemzeti céloknak ártó hazafiatlan idegen szellemi mozgalom.

Abban is igaza dr. Brunner urnak, hogy tettekkel bizonyítsuk hazafiságunkat. De ne feledjük, hogy még a passiv maga-

tartás is jobb, mint az idegen czéllért való munkálkodás.

A felekezettünkhöz tartozó minden em- bernek, *ki magyarnak vallja magát*, kö- telessége a cionizmus ellen fellépni.

(S. B.)

Vármegyénk és közelvidéke.

Megyebizottsági tagok szaporítása. Hajdúvármegye közgyűlésének a megye- bizottsági tagok szaporításáról, a kerü- letek új beosztásáról szóló határozat- tát a belügyi kormány szombaton ér- kezett leiratával jóváhagyta. Az idej- bizottsági tagválasztást tehát már ez alapon fogják megejteni.

Az utépités műszaki ellenőre. A kereskedelemügyi kormány leiratban ér- tesítette Hajdúvármegye alispánját, hogy a kiépítendő utszakaszok építésének felügye- lésével Novák Antal mérnököt bizta meg.

A nánási Kossuth szobor alapo- zási munkáit már megkezdették a teg- nap folyamán. A nánási piac szép helyén a városháza előtt fogják ezt a szobort felállítani, a melynek a leleple- zési ünnepe még szeptemberben meglesz.

Agyonlőtt gyermek. Megrendítő szerencsétlenség történt Hajdúnánáson. Va- lami Kocs nevű ember, ki Flaubert-puskával lövöldözött, véletlenül egy három-négy év körüli gyermeket olyan szerencsétlenül talált, hogy a gyermek, miközben az orvoshoz vit- ték, meghalt.

Riadalom Nánáson. A szépen fejl- lődő, vagyonos hajduközseget, Hajdu- nánást hetek óta a legnagyobb izga- lomban tartják az éjszakáról-éjszakára ismétlődő vakmerő lopások és betöré- sek. Költött és valóságos rabló törté- netek járnak szájról-szájra és oly nagy az izgalom, hogy éjszakának idején innét is, onnét is sűrű vészlövészek hangzanak fel, a mely lövöldözésekkel a bujkáló tolvajokat akarják riasztani a háztól. A rendőrség tehetetlenül kül-

mert a józsaiak magyarok. Nem csak az oláhok érdemelnek megrovást, hanem a ma- gyarok, a kik nem így cselekednének.

A havasokban székelyekkel találko- zam. Nagyon rongyosak voltak. A feleségeik által font, szőtt vart vászonnadrág és kabát csak úgy repült rajtuk. Valamikor fehér volt a ruha, most már piszkos sárga. Azt mon- dották, hogy a havasokon 60—70 kr. nap- számot kapnak kaszálásért, de otthon — mondotta egy rész — Gogánvár alján (Kis- küllő megye) csak 50 kr. a napszám és ez most aratáskor (július végén) sem tart tovább két napnál.

Azután sehoggy sem lehet otthon mun- kát kapni. A másik rész azt mondotta, hogy az ő faujokban meg (Sárdon, Nagyküllő- megye) még két nap sem tart a munka, ott egyáltalán nem lehet munkát kapni.

Ezek bizony gyenge oszlopai az erdélyi magyarságnak. Ezek könnyen olyanokká lesznek, mint kenyéradó gazdajok. Az ilyen, ha öreg, hazamegy; a fiatal addig-addig megy haza dolga végeztével, míg egyszer csak megúja a hazajárását, hiszen otthon csak azt eszi meg, amit itt keresett. Itt meg- nősül és míg ő — teszem fel — holtig Har- sányi volt, a fiu már Harsianu lesz! Így fog a magyar! Így szaporodik az oláh!

lőfelez az izgalmak között és semmit sem tud végrehajtani a nánásiak meg- nyugtatására.

Egy falu lángokban. Azt a távi- rati értesítést kaptuk, hogy a Nyiregyháza- val szomszédos Kótaj községben tűz ütött ki. A tűzvész az egész falut pusztulással fenyegeti, még az éjszaka folyamán is röp- kedtek a veres kakasok.

Püspökből szerzetes.

Kalandos hír a roznányi püspökről.

A legrikkább esetek közé tartozik, hogy egy római katolikus pap, aki hosszú és elismerésre érdemes munkával egész a me- gyés püspöki méltóságig felküzdötte magát: ezt a magas és fényes pozíciót, mikor még élete javában van s a legteljesebb népsze- rűségnek örvend, önszántából odahagyja. Hogy a maga akaratából távozzék a főpász- tori székből és az ünnepeltetések elől visz- szavonuljon a kolostor rideg, aszketai csönd- jébe, ahol nincs más, csak az emberektől, a külvilágtól idogenkedő magánosság.

Egy magyar katolikus főpap akarja ezt most megtenni, Ivánkovics János, a rozn- nyói püspök.

Meses karriért futott meg a magyar klérusnak ez a kiválóan érdemes tagja. Egy- szerű segéd-elkészből minden protekció, minden születési és minden vagyoni előny- nélkül haladt gyors sebességgel felfelé a pályán, melyet maga elé tűzött. A törökbe- csei apró plebánáról a szegedi főreálisko- lába került hitoktatónak. Tíz év múlva a nagy alföldi város rókusai plebánosa lett. Alig telt el másfél esztendő, országgyűlési képviselővé választották meg Szegeden. Hat év múlva bekerült a vallás- és közok- tatásügyi minisztériumba osztálytanácsosnak s három év alatt roznányi megyés püs- pök lett.

Mint püspök, egyike a legnépszerűbb főpapoknak. Lelkész hívei nagybecsülik; szeretik és tisztelik minden egyaránt, főleg az iparosság érdekeit viseli a szíven meleg jó indulattal.

Egy szenvedélye van: a festészet. Ezt előszeretettel űzi, amikor csak hozzájuthat. Már hitoktató korában egy szobás szegedi lakása zsufolásig tömve volt saját maga által festett táj és hangulatképekkel, melye- ken a magyar föld és magyar nép iránti rajongás valósággal megtestesült. Ritka mű- vérszi érzéke van, ami hasonló tehetséggel párosult. Mint püspök is naponta szakít ma- gának bokros teendői között időt arra, hogy ecsetjeivel visszavonulhasson s művészi szenvedélyének meghozza az áldozatot.

Mi az újság?

A gróf ezüst érdemkeresztje. A kiérdemesült néptanítók s a vitéz közrendő- rök ordója, az ezüst érdemkereszt most elő- kelő helyre is eljutott. A hivatalos lap je- lenti, hogy a király gróf Zichy Gyula csanki lakosnak, egy tüzeset alkalmával a mentés körül tanuított önfeláldozó magatartása el- ismeréséül az ezüst érdemkeresztet adomá- nyozta. A ritka kitüntetést a bator gróf bi- zonyára büszkébben viseli, mintha valami gyémántos csillagot kapott volna.

Mozognak az oláhok. A körülmé- nyek arra mutatnak, hogy a legköze- lebbi általános választáson az oláhok heves akciófognak kifejteni nemze- tiségi jelöltjeik érdekében. A készülő akció egy érdekes szimptomáját írják Aradról. E szerint Goldis László aradi gör. kel. szentszéki titkár a román ta- nítókhöz, jegyzőkhöz és más vezető

Találkoztam egy kedves kis asszonykával. Fekete szén a haja, kek ég a szeme, piros szamócza az ajka. Mindig mosolyog, mint a derűt ég, mikor duzzog is. Felig becsi, félig szelistyei roman. Ha látná az osztrák sógor, a mily telhetetlen, elperelné tőlünk. Ez a kedves kis asszonyka haragszik Moricz Palra és azt izeni, hogy addig a házába ne men- jen, míg jobbat nem ír az oláhokról . . .

No Pali cimborám! Egyszer azt irtad, hogy magyar ember a hölgyeket virággal se séri meg. Te pennaddal sértetted. Most raj- tad a sor, hogy kimenekülj a bajból. Én nem segítek. Magad kerested magadnak.*)

Egy meghívót kaptam. Teljesen oláhu- l van czimezve, holott magyarul tudnak sokan csak úgy, mint én. Ha én francia volnék is nem Debreczenbe időznék, hol sokan tudnak francziául, hanem Józsan, hol való- színűleg senki sem tud, bizonyos, hogy a józsaiak akkor sem az ő nyelvükön: ma- gyarul, hanem az én nyelvem: francziául czimezték volna, illetve czimeztették volna.

*) A kedves ellenségem üzenetére csak annyit jegyzek meg, hogy én a sérelmeimnek panaszolt tanul- mányomban sehol, semmivel nem sértettem meg az oláh hölgyeket; sőt erős faji érzéseket például állit- ottam nemzetem hölgyei elé . . . Azt hiszem, hogy ennél szebb elismerést nem érdemelhetek ki magyar író ember részéről. Szerk.

férfiakhoz körlevelet intézett, amelyben felhívja őket, esküdjének meg családjuk boldogságára, hogy választás alkalmával, a hol román jelölt lesz, csak arra fognak szavazni és nem engedik elbukni az oláh zászlót. A körlevél most nyilvánosságra került és rendkívüli feltűnést kelt egész Aradmegyében.

Ahol a temető leégett. Végvárról írják, hogy ott szomorú temetés ment végbe a lángban álló temetőben. A borzalmas esetről a következőket írják: Torma István végvári tehéncsordás Sándor nevű két éves fiacskája egy alig arasznyi vízzel teli gödörbe bukott és ott halálát lelte. Szülei csak hosszas keresés után akadtak a már élettelen gyermekükre. Temetése tegnap folyt le. Éppen kiindult a házból a halottas menet, midőn a féltrevert harangok kongása jelezte, hogy tűz van. Alig ért ki a már-már szétrebbenő szomorú menet a községből, midőn rémülve látja, hogy az egész temető láng tengerben áll. Mire kiértek, az egész temetőben szetterülő koromgyászlepelként vonta be a sírokat, melyek fölött a részben égő, részben már csak füstölő fejfák egy-egy rémes kandellábert jelezve el-eldőlnék a pusztító elem hatása alatt. A helyszínen hamarosan megjelentek a község tüzoitói teljes felszereléssel s a faluszéli lakók aprajagya vízzel teli kántakkal kezükben s megmentették a halottas kamarát s a temetőnek a községföldi területéből épp azt, ahol új sírgödör varta örök pihenőre a korán elhunyt Torma Sandorkát.

Az első zsidó főispán. Budapesten hivatalos körökben azt beszélik, hogy Tisza István nevezetes mézesmadzagot készül fenni az áldozatkész lipótvárosiak megkötésére. — Ugyanis Tisza nevezi ki az első felekezelnélküli zsidót főispánná. Valahova Erdélybe. A kinevezendő méltóság többször volt országgyűlési képviselőjelölt, nagy tudású nemzetgazdász és vagyona annyi, hogy boldoggá tehet két vármegyét.

A sanzonettek copfjai.

Verekedő „művésznők”.

A kerepesi úti Sportkavéházban, — a mely híres a botrányairól — tegnap ismét nagy verekedés volt. Egyik szereplő művésznő lekötötte a volt kolleganőjét, aki, mint közönség vett részt az előadáson. — Az utána egymásnak estek és részint ernyőkkel, részint szabad kézzel össze-vissza verték, karmolták egymás arcát. A verekedésnek clouja az volt, hogy a sanzonett nekiesett a volt kolleganő hajának és a felét kitépte magának emlékül.

A sanzonettet Bárdi Gizellának hívják, jelenleg ő a gyöngye a Sport mulatónak. Esténként a „ló . . . a lovag . . . lovagolás című” kupléjával óriási hatást szokott elérni tiszter is megismételték vele.

Tegnap megint elénekelt, ismét fölhangzott a nagy taps, de a taps közé egy hosszú éles fütty keveredett. Bárdi Gizella, a mulató gyöngye megdöbbsent ettől a füttytől és kutatni kezdett a közönség soraiban, hogy ki lehet a piasszög. Rövid tanulmány után meg is találta a tettest Hernyei Katicza volt „művésznő” személyében, a ki most, hogy tulságosan elhízott, felhagyott a „brellivel” s csak mint közönség vesz részt az előadásokon.

Brádi Gizella meglátta a vetélytársnőt odament melléje és lelökte. Az esetből nagy verekedés lett. Bárdi Gizának is volt pártja, Hernyei Katiczának is vannak udvarlói, ezek összementek és nagy verekedést csaptak. Katicza véresre pofozta Gizellát, aki viszont kitépte a vetélytársnőnek haját.

A nagy verekedésnek Kovács Akos, a népszerű komikus vetett véget. Szétválasztotta a küzdő feleket.

Az előadás ezután zavartalanul folyt tovább.

Egyházak és iskolák.

Vasárnapi istentiszteletek. Az ev. ref. templomokban vasárnap aug. 14-én, vásárvasárnapján a régi szokásnak megfelelően hittanhallgatók, fjak végzik a szertartást a következő sorrendben: Kolozsváry Mihály esküdtfelügyelő a nagytemplomban, Baróthy István 3. é. theol. a kistemplomban, Jóljárt István 3. é. theol. a Kossuth-utcai templomban, Karla Odón 3. é. theol. az ispoálytemplomban, Kovács János a Csapókerthben, Szele Miklós 2. é. theol. a Homokkerthben.

Az ágost. hitv. ev. templomban az istentiszteletet ma d. o. 10 órakor Hudák János segéd-elkész végzi.

Társas-élet.

„Hungary” czim alatt a múlt évben Golonya Jenő kiadásában egy igen finom kiadta-angol lap jelent meg, amely mindjárt azzal lepte meg a közönséget, hogy az angolul tudó közönség előtt kifejtette, miszerint Magyarország nem provinciája Ausztriának, hanem csak társországa lenne, ha . . . Össze tudnának társulni.

Alólírott bizony már elküldte a tizenegy első példányát Chicagóba és valóban a Record-Herald a legnagyobb lap ott, nagy köszönettel adozott a beküldőnek és igen sok cikket átvett ezen finom lapból.

Emlékezés után irhatom, hogy az igen szép képek elsőben a királyunkat tüntették fel, utána mindjárt Wilhelm II. rex-et megemlítvén, hogy a német uralkodó mennyire szereti a magyarokat.

Nemzeti dícsőségünket hirdető képeink közül számtalan jelent meg a lapban, legközelebb pedig a Jókai arcképe van benne, életleírása pedig igazán meghatóan van közölve.

Azonkívül Budapest épületei, szobrai, Rákóczy, Széchenyi István arcképei kellő felvilágosító cizikekkel ellátva, a legutolsó képkiállítás legkiválóbb képeinek a másolatai mind ott találhatóak.

Azonkívül az angolul tudó magyarok is találhatnak benne olyan olvasni valót, a mi nem Magyarországra vonatkozik, például a st.-louisi kiállítás leírása.

Ezen kis ismertetést csak azért írtam, hogy miután a 45 tagból álló debreczeni „English speaking club” nem tudni mi okból felbomlott, angolul tudó debreczeni honpolgáraink rendeljék meg a kiváló lapot, czime „Hungary”, Budapest, IV. Kaplony-utca 9. Félévre 7 korona. Határozottan missziót teljesít.

K. Miklós.

UJDONSÁGOK.

Debreczeni származású politikai kém.

Az olasz hazaáruló Ercolesi kapitány büntárs.

Fokról fokra súlyosult ifju Kiss Ferencz debreczeni származású fiatal ember. Jegyzői irnok volt és sikkasztott, amiért a debre-

czeni törvényszék két évi fegyházra ítélte. A büntetés elől megszökött és álnév alatt szélhámoskodott. Aradon pedig betöréses lopásokat követett el. De a lejtőn nem állt meg ekkor sem, hanem hazaárulóvá lett, büntárs az olasz Ercolesi kapitánynak, akinek jó pénzért katonai titkokat árult el.

De a büntetés nem maradt el. Pécssett hurokra került és onnan már utnak indították Debreczenbe, ahol az elvetemült fiatal ember ősz édes atya közbecsülésben álló polgár, vasuti mozdonyvezető. Szomorú viszontlátás lesz nekik a holnapi: látni Grosz ultra tért fiokat nehéz vasban, a homlokán a becstelenség szegénybelyegével. De hátők erről nem tehetnek szegények.

Nyomra vezető levél.

Pécssett a rendőrséghez július hó 30 án távirati megkeresés érkezett a királyházi csendőrségtől, hogy Ercolesi messirai olasz hazaáruló kapitánynak nálunk is vannak büntársai, a kik a magyar állam kárára idegen hatalmának pénzért katonai titkokat adnak ki. A büntársak fészke: Fiume. Budapest és Kassa s hogy a büntársak közül az egyik: Kovács Lajos János jelenleg Pécssett tartózkodik. Kovács Lajos Jánosnak az igazi neve ifju Kiss Ferencz, királyházi illetőségű, 22 éves debreczeni lakos, aki másfél év előtt szökött meg a debreczeni fogházból, ahol mint vizsgálati fogoly ült. A debreczeni törvényszék zsarolás és okirathamisítás miatt két évi fegyházra ítélte el ifju Kiss Ferencz-et, aki a főtárgyalást követő napon szökött meg a fogházból.

Azonnal megindították a nyomozást. Sarkány Ámin dr. rendőrkapitány ezenkívül ügyes kelezését is állított fel és reménye volt, hogy ebben hurokra kerül a gyanúsított alak. Sarkány Ámin dr. a királyházi csendőrség megkeresése után azonnal felkereste Tóth Lajos posta és táviró felügyelőt, a pécsi posta és táviró hivatal főnökét és arra kérte őt, ha Kovács Lajos János, vagy ifju Kiss Ferencz címére posterestante levél érkeznek, azt tartsák vissza s ha valaki ezekért a levelekért jelentkeznék, ugyanazon értesítsék a postapalotában levő állandó őrszemét, hogy az illetőt tartóztassa le. A postahivatal főnöke előbb vonakodott a rendőrkapitány kívánságának eleget tenni, de amikor az felvilágosította őt arról, hogy hazaárulási per kiderítése kívánja ezt, Tóth Lajos postahivatali főnök a kívánságba beleegyezett.

E révén sikerült is Ercolesi büntársát a pécsi postapalotában elcsipni. Négy nap előtt érkezett poste-restante levél ifju Kiss Ferencz címére és mikor ezt Kiss át akarta venni, a postapalota állandó rendőre letartóztatta.

Az elfogatás.

Ifju Kiss Ferencz először is állhatatosan megmaradt a mellett, hogy őt Kovács Lajos Jánosnak hívják. A zsebében találtak Kassáról Fiuméba irányított kényszerlevelet, amely Kovács Lajos János névre van kiállítva és az áll benne, mintha fiemei illetőségű volna. Később azzal kezdett védekezni, hogy a levél nem is az övé.

Erre bekísérték a rendőrségi börtönbe. Ifju Kiss Ferencz délután 2 óra felé arra kérte a rendőrségi porkolábot, hogy vezesse őt a rendőrkapitány elé, mert vallani akar. E vallomás csak annyiból állott: beismerte, hogy az igazi neve Kiss Ferencz és nem Kovács Lajos János.

A rendőrkapitány ekkor átadta neki a címére szóló levelet, amelyet Kiss Ferencz felbontott és ott a rendőrkapitány előtt el-

Chylinski Gy. Utóda

fényképészeti műterme

DEBRECZEN, Piacz-utca 41. sz. alatt

a legkényesebb művészi izlést is kielégítő fényképek mérsékelt árak mellett készülnek.

Ugyanott olajmestményeki akvarellek, fénykép-nagyítások és oleografiák is a legszebb kivitelben készülnek.

olvasott. A levél Kiss édes atyjától jött Debreczenből. A szegény apa arra kérte őt, hogy jelentkezék a legközelebbi bíróságnál, helyesebb az, mert a hosszas csavargásban teljesen el fog zúllani.

Amikor arra hívták fel, hogy mondaná el, milyen összeköttetésben állott a hazaáruló Ercolesi kapitánnyal, még nagyobb nyugalommal csak annyit válaszolt, hogy ő ezt a nevet most hallja életében először, de közvetlen ezután, arrogáns mosolylyal tette hozzá:

— **E szerint én most politikai kém vagyok.**

Ezzel a kijelentéssel Kiss teljesen elárulta azt, hogy nagyon is jól tudja ő, ki az az Ercolesi s hogy a vele való cimborálás politikai kémkedés. A hazaárulás tényére vonatkozólag a mi rendőrségünknek semmiféle biztos adta nincs és így őt erre vonatkozólag ki sem hallgathatták.

Ij. Kiss Ferenczet a királyházi csendőrségen és a debreczeni törvényszéken kívül még az aradi törvényszék is körözött az elkövetett betörésekért.

Egy pásztor a hortobágyi inségről.

— Bőgnek az éhjószágok. —

A kiégett, kiszáradt, kemenczeféleként poros és kietlen Hortobágyon, hogy milyen megdöbbentő az inség, arról alig lehet fogalmat alkotni is. Az egyik napégette pásztor szívfacsaró jeleneteket beszélt el a hortobágyi inségről, a hol az éhségtől és szomszúságtól rakásra hullottak az árva jószágok.

— Sirás nélkül nem lehetett azt megállani, mondá a puszták edzett fia, midőn például a csontvázra aszott lovacska — szegények! a fügyökerét is kikaparták a földből és úgy falták a földdel együtt . . .

— Az is szívfacsarító volt, a pásztor tovább így folytatta, midőn valamelyik szarvas jószág laposabb helyen még egy utolsó harapás füvecskét lelt. Midőn a többi éhjószág ezt észrevette: odaszédelegtek, odavánszorogtak a szerencsésebb társuk mellé, körbe fogták és szomoruan, de valami elszomorítóan bögve bámulták azt az egy-két harapás száraz füvecskét . . . És ez a végtelenül elszomorító bögés, az éhjószágok keserves zokogása egész nap és messze hallatszott a kietlen Hortobágyon. A ki azt hallotta: sohasem felejt el és még a puszták kemény fiának is könny gyűlt a szemébe ezen leirhatatlan és fájdalmas csapás láttára.

— **Miniszeri kiküldött Debreczenben.** A földművelésügyi miniszter értesítette a város hatóságát, hogy Német József miniszeri titkár küldötte helyszíni tárgyalásra az ondódi és az ujosztású földek gazdáival, akik közt sokan azt vitatják a miniszter előtt fekvő felebbezésükben, hogy mezőőr tartására nem kötelezhetők. A helyszíni tárgyalás augusztus 16-án, kedden délután 4 órakor lesz a városháza közgyűlési termében. Az érdekelt gazdák figyelmét felhívjuk a tárgyalásra annyival inkább, mert a tárgyaláson tájékoztatja magát a miniszter kiküldöttje és annak eredményétől függ a felebbezés sorsa is.

— **Az erdei legelők.** A városi tanács a savóskuti, monostori és apafajai erdei legelőket bérbe akarja adni. Kétszer is tartott már rá árverést, de a gazdák oly csekély bérösszeget ajánlottak, mintha a Hortobágy nem is égett volna ki. A tanács a másodszori árverés eredményét sem hagyta jóvá. Talán a harmadszori árverés sikerülne fog.

— **Közgazdasági adatok Debreczenről.** Igen érdekes munka jelent meg Zoltai Lajos Debreczen város segédlevéltársának toliból e czímen. Hanyagaszorgalommal gyűjtötte össze az adatokat, amelyekből Debreczen város és polgárainak vagyon helyzete tárul elénk. Bár csak az 1901. évi szólnak adatai, nagyon szomorúak azok, mert köztudomású, hogy az eladósodás azóta még rohamosabb léptekben haladt és számtani pontossággal ki lehet számítani, hogy a mai gazdálkodás rendszere feltélen bizonyossággal tönkre teszi a várost és a polgárságot. A nagy szorgalommal és hűséggel összegyűjtött adatokból Zoltai nemkövetkeztet, de megbecsülhetetlen kuforrásul szolgál az ő könyve mindazoknak, akik szeretik Debreczen városát és érdekeit szívükön viselik.

— **Házasságkötések.** A helybeli állami anyakönyvi hivatalból a múlt hét folyamán házasságot kötöttek: Igaz István Nagy Juliánnával, Suchán Rezső Molnár Máriával, Milák Gyula Danco Eszterrel, Ötvös Sándor Oláh Juliánnával, Ottacsár János Hubály Annával, Csuka György Pajkossy Máriával, Zima Lajos Kovács Juliánnával, összesen 7 pár.

— **Két debreczeni diák útja.** Két debreczeni tanítóképzési tanuló, Vántsa Dezső második és Pelsőczy Lajos negyedik tanítójelöltök a szünidő elején 4—4 koronával a zsebökben országos körutra indultak és bejárták egész Felsőmagyarországot, bejárván majd 1900 kilométer utat, s ennek dacára jó egészségben érkeztek haza. Utjukban 45 koronát költöttek el összesen. Panaszkodtak, hogy a dobsinai jégbarlangot 4—4 koronáért mutogatták csak meg, a lomnici csúcsot is 4—4 koronáért mászhatták meg. Tatrafüreden 2 napi ingyen ellátást kaptak, Krasznahorkán pedig gróf Andrássy Dénes megvendégelte őket, Budapesten pedig Somlay József, a város majori árvaház igazgatója 5 napig tartotta jól a két diákutast, akik tavaly az erdélyi részeket járták be, a jövő évben pedig újra vándorutra kelnek.

— **Mulatság a Csapó kertben.** Szokatlan érdeklődés mutatkozik a Csapó kerti függetlenségi és 48-as olvasókör aug. 20-án tartandó mulatságára. A jegyek nagyobb részben már elkelték. A rendezőség minden lehető, hogy a vendégek a minden ízében magyaros mulatságon jól találják magukat. A jól talpalá valókat Nagy Lajos kedvelt zenekara fogja szolgáltatni, jó borban és másféle italokban sem lesz hiány, melyet a mérsékelt áron bocsátanak a vendégek rendelkezésére. A laczkonyhák jóízű készítményei és kaphatók lesznek. Ezen kívül minden belépti jegy után egy-egy fél liter bor jár. A belépti díj személyenként 1 korona.

— **Eljegyzések.** A hét folyamán a következő eljegyzéseket jelentették be kihirdetés végett: Gömöri István Bagi Máriával, Csáki Imre László Máriával, Csóka József Pataki Zsuzsánával, Törő János Boros Ág-

nessel, Kraschanszky Márton Marozsán Flóraival, Visoczky Ferencz Mondráczky Margittal, Tóth Ferencz özv. Kozák Sándornéval, Bányai Gyula Barna Erzsébettel, Sallay Mihály Fráter Violával, Wolowger Izidor Czeidler Leopolddal, Holló Imre Nyilas Ilonával, Nicht Jenő Gyenge Eszterrel.

— **Az elrabolt menyasszonyi kelengye.** Megirtuk, hogy a hét elején Vadász Ferencz szekéren szállította Nagykalából menyasszonyának holmiját Debreczenbe. Éjjel az országuton cigányokkal találkoztak és ezek szó nélkül szedték le a szekérről az értékesebb holmit. Ellenszegülni veszedelmes lett volna, mert sem Vadásznál, sem a kocsisnál nem volt fegyver, a cigányok pedig sokan voltak. Jelentést tettek az esetről a csendőrségnél. Ma már a hadházi csendőrök jelenti, hogy a cigányokat elfogták és az elveszett menyasszonyi kelengye is megkerült.

— **Harapós talyigás.** Az elmúlt éjjel Nagy Pál Vendég utcai kocsmája előtt három talyiga volt lovastul az utca közepén. A három talyigás odabent ivott. Az őrjárat figyelmeztette a talyigásokat, hogy lovaikat ne hagyják felügyelet nélkül. Sáránci István szót is fogadott és felkapaszkodott a talyigára, de Nagy Gábor és Szabó József neki estek a rendőröknek, majd Szabó dulakodás közben összeharapdálta az őrsparancsnokot. A harapós talyigást a rendőrök nagynehezen lefűlelték és a bűnügyi eljárást megindították.

— **Német szó tanulás.** Egy középiskolába járó tanulót, a ki németül tanulni akar, szívesen fogad egy nagyszabenyi ág. evang. helvét tanár. Az érdeklődőknek bővebb felvilágosítással a szerkesztőség szolgál.

— **Meghaltak:** Szarka János róm. kath. 76 éves nyugalmazott városi hivatalnok, Kovács Sándor ev. ref. 64 éves nap számos, Zöld József ev. ref. 63 éves önálló ács, Kozma Juliánna ev. ref. 2 hónapos, Arany Erzsébet ev. ref. 3 hónapos csecsemők.

— **Az ingerkedő Kóczé.** A hirneves cigányművész, Kóczé mostanában az Emke kávéházban muzsikál. Van estenkint a kávéház előtt olyan csödület, hogy mozogni is alig lehet. A minap már erősen elmúlt éjfél és csak négy vendég mulatott pezsgő mellett. Jól táplált arcú urak voltak és az egyik odahívja Kóczét, akinél nótát rendelt.

— Nem tudom azt a nótát — feleli Kóczé.

— Nem tudja? — örvendezett a polgártárs. Pedig „a gólya” nagyon szép nóta ám — és erősen gugázó hangon kezdte dalolni: a gólya, a gólya, a gólya . . . Hát nem tudja? Hát mit tud? Játsszon hát valamit.

— Szép magyar nótákat tudok, de az ilyen gólya-félet nem tudom eljátszani — felelte udvarias gunnyal Kóczé és aztán játszott olyan szépen, hogy csak úgy ritt a száraz fa a kezében.

Karlszbádi edények

üveg- és bazar áruk olcsó árban kaphatók
DEBRECZEN, Fötér 12. sz. Stenczinger-ház.

Jóslat az öreg kalendáriumból. Ősdi évszámú kalendáriumból szedte ki egyik olvasónk az idei szárazság előre való megjósolását. A százesztendősvérvendőmondó, mely 1821-ik esztendődtől 1921-ig esztendőig értelt hivatottságot az időknak megjósolására, erről a szomorú évről a következőket mondja:

„Ebben a klasszisban foglaltatott esztendő a legforróbb melegségi napokkal folytak: úgy hogy a mi országunkban és a melegebb tartományokban, az erdők fái könnyen meggyuladnak. — Az éjszakák tikkasztó melegei nagyon is izzasztanak. A kutak, folyók forrásai kiapadnak és a szárazság miatt nagy tüzek pusztítanak.”

Hát a jó öreg kalendárium most az egyszer eltalálta a jóslást, de ki tudja, hogy 1821 óta hányszor mondott eszét jóslási tudományára.

Tettenért zsebmetsző. A vásárbán a komédiás bódé előtt bámészkodott Nagy Lajos kunhegyesi gazdálkodó, amikor észrevette, hogy a háta megett valaki a zsebében motoszkál. A nagy bugyélárisával azonban nehezen boldogult a zsebmetsző, úgy hogy Nagy Lajos hirtelen megkapta a kezét és rendőrt kiáltott. A tettenért zsebmetszőt bekísérték. A rendőrségen Miklósi János szatmári illetőségű mészároslegénynek mondta magát.

Népesedés. Az elmúlt héten összesen 67 születési esetet — 29 fiú 38 leány — jelentettek be, miután pedig ezzel szemben csak 44 halálozás fordult elő, úgy e lakosság természetes uton e héten 23-al növekedett.

Elfogott zsebmetsző. A budapesti vonattal érkezett meg szombaton délután a vásárra Plósz Vilmos nagyváradi zsebmetsző, de már az állomáson felismerte a rendőrszem és letartóztatta, mielőtt működését megkezdte volna.

Harapós kutya. Az Egyház-téren Bazsek Lajosné kutyája megtámadta Keszler Abrahámnét. Az asszony védekezés közben elesett és a kutya a jobb lábszárát megharapta. A vizsgálatot megindították.

Az összevert cigányok. A pénteki cigánycsata szétszaladt sebesültjeit összefogdosta a csendőrség és a legjobban összeverteket a kórházban ápolják. A legérdekesebb, hogy nincs panaszos sem, mert az is fél a büntetéstől, mert ha az ellenségeire vall, azok visszaadják a kölcsönt kamatostul. Még a csunyan összeszurkált Rézműves Kálmán azt is tagadja, hogy ott lett volna. Kolompár József, akibe kétszer belelőttek, nem emel panaszt, sőt azt sem akarja bevallani, ki lőtt rá, a támadói közül se akar megismerni senkit.

Zsebelés. A mozgófényképeket akarta megnézni Minéry István Mélius-tér 11. sz. a. lakó dohánygyári tiszt, akinek 20 korona értékű ezüst óráját, mialatt jegyet váltott, ismeretlen tettes a zsebéből kilopta. Az óralánczon csüngött női arckép, apró forgópisztoly és Szent Antal-kép. A nyomozást megindították.

Az elveszett tároza. A rendőrségen panaszt emelt Weinberger Gábor szoboszlói fakereskedő, hogy pár nap előtt a Hungária-kávéházban a tárczáját a zsebe mellé tette sietségében, sőt hallotta a koppanást is, de akkor annyira sietett, hogy ügyet sem vetett rá. A tárczában volt 9 darab 20 koronás arany, 3 darab 10 koro-

nás bankó és nagyértékű gyémánt függő. A becsületes megtaláló 50 korona jutalomban részesül, ha 8 nap alatt beszolgáltatja, ellenkezőleg pedig az eljárást ellene a rendőrség megindítja.

Egy szepességi tanító 1—2 magyar gyermeket a német nyelv elsajátítása céljából, valamint teljes ellátásra fogad. A német nyelv eredményes megtanulásáért kezesseget vállal. Czim e lap kiadóhivatalában.

A piac legélénkebb helyén egy tűzlehelység kiadó. Hol? megtudható a kiadóhivatalban.

Elismert legszebb hölgy és gyermek-fényképek Némethy József fényképész műtermében készülnek. Piac-u. 42. Lamp echt-palota.

Igen so kan még nem tudják, hogy Mentze Henrik ujdonságok áruházában rendkívül olcsón lehet vásárolni, azonban egyszeri próba vételnél mindenki meg fog győződni, hogy ott csakis kifogástalan, jó minőségű áruk kaphatók igen olcsó szabott áruk mellett, a kiszolgálás pedig pontos és szolid.

Foulard-selyem

60 krtól 3 frt 70 krig méterre blouznoknak és kimenő ruháknak. Bérmentesítve és elvámolva a hához szállítva. Gazdag mintaválaszték forduló postával. **Henne selyembergyára Zürich.** II.

TÁVIRATOK.

Az orosz hajóhad veresége.

Páris augusztus 13. Az orosz portarthuri hajóhad a japán hajóhaddal megütöközött, súlyos veszteséget szenvedett. **Hir szerint a Pallada és két másik hajó elsüllyedt.** Ugy hírlik, hogy az orosz hajóhad többi részét minden irányban szétverte.

Az elfogott orosz torpedózúzó.

Csifu, augusztus 13. Kínai tengerész-tiszt az állítja, hogy az első ideérkezett japán torpedónaszádromból elvonult a kínai hadihajók előtt, míg a másik romboló a Recsitelnit északfelé vontatta, a Haicsi nevű kínai zászlóshajó harcckészszé tette magát és közölte a japán parancsnokkal, hogy a Recsitelnit vissza kell szállítani, mert a semlegességet nyilvánvaló módon megsértette. A japán parancsnok megígérte, hogy a torpedónaszádromból a Csifuba való visszavételére fogja bírni. A kínai tengernagy elfogadta a japán becsületszavát s átengedte a rombolót. A japán parancsnokot a kikötőbe való első beérkezésekor a kínai tengernagy személyesen arról biztosította, hogy a Recsitelnit le van fegyverezve. A japánok erre kijelentették, hogy nem akarnak támadást intézni az oroszok ellen. A Recsitelnit megszállásakor keletkezett küzdelemben mind a két fél jelentékeny veszteségeket szenvedett. 16 orosz hiányzik. Az orosz kapitányt a lánban megsértették, de sikerült őt megmenteni.

Az orosz új cárevis.

Pétervár, augusztus 13. Ma reggel 4 órakor csári kiáltványt tettek közzé, mely Alexis nagyhercegnek, a csár fiának születését juttatta tudomául. A csár felszólítja az összes orosz alattvalókat, hogy vele együtt imádkozzanak a mindenhatóhoz fájóléért, ki hivatala van arra, hogy az orosz

csárnak isten kegyelméből adott hatalomnak örököse legyen. A trónörökös czim, mely Mihály nagyhercege volt, az orosz állam-törvények szerint az ujszültött nagyhercegre hárul. Az Ott és Hirsch udvari orvosoktól aláírt jelentés szerint a csárné az új trónörökös állapota kitünő.

Bécs, augusztus 13. A király táviratilag üdvözölte a trónörökös születése alkalmából a csárt, a csárnét, a csár anyját és a dán királyt.

Czár atyus kedvez a zsidóknak.

Pétervár, augusztus 13. A cár rendeletben engedélyt adott a bessarábiai zsidóknak, hogy kolóniákat létesítsenek. Az erre adományozott összeg maradékot a kisenivi vérengzés áldozatainak hátramaradottjai részére ajánlotta fel.

Zmeskál kilépett a néppártból.

Budapest, augusztus 13. A néppárt Molnár János apát elnöklete alatt (nem jött el se Zichy gróf, se Rakovszky) tartott ülésén elhatározta, hogy megbotrántozását fejjezi ki Zmeskál Zoltán iránt, aki a képviselőházban kijelentette, hogy a hercegprímást nem ösmeri el a magyar katolikusok fejének és mert hírlapi cikkben is kijelentette ezt, sőt támada a püspöki kart. A határozatról, amelyben kijelentik, hogy Zmeskál nyilatkozata összeférhetetlen a néppártban való maradásával, értesült Zmeskál is, aki kilépett a pártból.

R. szletek a tengeri csatáról.

Tokió, augusztus 13. (Hivatalos.) Togo tengernagy jelenti, hogy 10-én a hajóhaddal délre vonult és Port-Ariurtól 25 tengeri mértföldnyire megtámadta az orosz hajóhadat. A déli 1 órakor kezdődött ágyuharc egész késő estig tartott, amikor a japán torpedózúzó előrenyomultak, az orosz hajóhad rendetlen futásban keresett menedéket. Súlyosan megsérült a Cezarevics csatabajó, Askold, Pallada és Novik cirkálók és több torpedóromboló. Megsérült a Retvizán is, amelyet 3500 méternyiről több lövés talált. Súlyosan sérült a Podjeba, amely árboczait és egyik kéményét veszítette el, a Baján épen maradt, az Askold a tsinken kikötőbe (kínai) menekült, míg a Podjeba a Jongce folyó torkolatába.

Sanghaj, augusztus 15. Az Askold Hungfunál partra futott. A hajó nagyon megsérült.

Csifu, augusztus 13. Legsúlyosabban sérült meg a Cezarevics, amelyet az egyik japán torpedózúzó megszakított. — A súlyosan sérült hajó Kiaocsaóig elvergődött mégis. Ezen a hajón volt **Witthorst tengernagy is, aki 205 emberrel együtt elpusztult**, 70 ember megsérült.

Sanghajból jelentik, hogy a Grovojev orosz ágyúszád a Jongce torkolatába menekült. A gépezete súlyosan megsérült.

Képviselő választás Pécskán.

Arad, augusztus 13. Aradmegye központi választmánya a pécskai választást augusztus 26-ára tűzte ki. A kerületben nagy a korteskedés. Jelölt van

Kóczé Antal

országos híru cigánykirály az **EMKE** kioszkban naponta teljes zenekarával hangversenyt tart. Kitünő kávéházi italok és pontos kiszolgálásról legjobban gondoskodik

Kiss Adolf

kávés.

kormányparti, nemzeti párti 48-as és oláh. Oly nagy a kerületben a felfordulás, hogy még nem is lehet sejtteni semmit. A választási elnök Varjassy Árpád tanfelügyelő lesz.

Törvénykezés.

Jövöheti büntügyi főtárgyalások. 1904-ik év auguszt. 17. szerdán főtárgyalások Nagy Krisztina ellen, — súlyos testi sértés büntetéseért, Márkus Sándor s társa ellen. — sikkasztás büntetéseért. Augusztus hó 19. pénteken főtárgyalások Szilágyi János s társa ellen. Lopásbüntetéseért. Bazi Lajos ellen. Lopás büntetéseért. Szirák Makói Zsófia ellen. Lopás büntetéseért.

Községi alkalmazott vem lehet korosmáros. B. R. községi alkalmazott italmérési engedélyt kért és kapott is. Mikor ez korosmát nyitott, a konkurrens följelentette őt. A közigazgatási bíróság most 2847. szám alatt kimondotta, hogy az 1899. XXV. t. cz. 3. § ánaak rendelkezése szerint a községi alkalmazott részére italmérési engedély nem adható, amennyiben tehát a községi alkalmazott állásáról le nem mond, ezt az állást csak úgy viselheti, ha a nyert italmérési engedélyt zisszaadja.

Nyilttér.

Debreczen, kelte elküldés napján.

Üzleti elvem élni és élni hagyni.

Ez év május havában egy rőfös rövid-áru üzletet nyitottam a fővárosban ismert czímen: „**Maradék Áruház**“. Ugy helyben, mint a közeli vidéken, igen sokan azon hiszemben vannak még most is, hogy áruházamban egyedül egyes maradékok lehet olcsón vásárolni, már pedig ez téves felfogás, mivel ez a czim éppen olyan, mintha azt mondanám, hogy Párizsi Áruház vagy Amerikai Áruház üzletemben a **legolcsóbb árak** mellett egész végekből, a **legujabb**, a **legdivatosabb** és az elképzelhető **legszébb mintákban** lehet női ruhaszöveget, ruhaalyra való gyönyörű szép **lűsztereket**, mosó és francia. **deléneket**, igen szép fehér és színes **batisztokat**, gyönyörű szép mintájú sötét kék alapu, valamint minden színű **cartonokat** lehet vásárolni **vásznakból, chiffonból, kanavászból**, női és férfi **ingekből, kézelőköl, galléroköl, fekete nap- és csernyőköl, fűzőköl (Mieder) szőnyegeköl**, de különösen itthol készített **paplanoköl** igen szép válogatott raktárt tartok. A nagyenyedi fegyházban készült női és férfi harisnyákat Debreczenben egyedül tartom, ezeknek a jósága, tartósága határozottan felülmulja a külföldi gyártmányt és aránylag azoknál olcsóbbak is.

Paplanokat mérték után is készítek, igen jó kivitelben előnyös ár mellett.

Minden vevő, a ki 5 forint árut vásárol, bármely átadott fénykép után egy élet nagyságu képre (a melynek bolti ára különben 10 forint!) tarthat igényt, a melyet bármilyen időben elkészíttetek gyönyörű szép kivitelben — csupán a papirkeretért és a beszerzésnél felmerülendő költségért 1.50 krajczár fizetendő. A kepek kivitele ugy az üzletben, mint a kirakásban láthatók.

Miért is felkérem a vásárolni szándékozó közönséget, hogy aki igazán szép és divatos árut akar vásárolni (nem régi állott kelméket), az el ne mulassa a „**Maradék Áruház**“ Piacz-utca 19. szám a két emeletes Raunkel-féle helyiségben, a Bika-szálloda mellett, a Tisza palotával szemben meglátogatni.

Üzleti elvem: **Élni és élni hagyni.**

Az Alföldi takarékpénztár

hitelrészcsoportha
a nyilt számla követelések
leszámitolását

megkezdte.

Bármely felvilágosítás-
sal szívesen szolgál az
intézet ügyvezetője.

„Magyar-amerikai hajójárat“.

Fiuméből legközelebb a **Pannonia** és **Ultónia** nevű gőzhajók fognak indulni New Yorkba.

A hajójegy ára személyenként beleszámitva a szállítást és étellemezést, valamint Fiumében 2 napi teljes ellátást, 120 korona.

Az utazásra vonatkozó minden felvilágosítást igylen ad

Somossy József

kivándorlási meghatalmazott irodája:
Debreczen, Kölcsey utca 22. sz., ugyanott a hajójegyek is megszerezhetőek.

Fegyver töltények, ólomsörét

valamint
konkolyozó-gépek (Trieurók),

kerti-fecskendők, Hydronette-kézifecskendők, kerti-padok raktára

Sesztina Lajosnál

Debreczenben.

Tisztelettel van szerencsém a nagyérdemű közönséggel tudatni, hogy saját termésű **székelyhidi boraim** árusításával saját házámban levő

Köröskényi Antal

fűszer-, bor-, és csemege kereskedőt biztam meg, ahol tisztán kezelve hordó és liter számra a legjutányosabb árban kapható.

Azonkívül árusítja a **Gyórfy Aladár** ur borait és több más faj borokat 24 krtól feljebb.

Tóth Sándor

bortermelő
Hunyadi-utca 26. szám.

Háromszori bekenésre

megszabadul kellemetlen lábizzadásától. Egy korona ellenében (tiz levéljegy) bérmentve küldi **Riesz, Halas.**

Itt először! Itt először!

Csak néhány napig látható!

Debreczenben a vásártéren külön e célra épített és a legnagyobb kényelemmel felszerelt csarnokban. Az első és legnagyobb ilyen hazai vállalat saját vilnyvilágítási teleppel 20 lóerejű gőz dynamo locomobillal.

Lifka-féle ideál

ELECTRO BIOSCOP

(Villamos mozgófényképek)

SZINHÁZ

élő sensatiós mutatványoknak a legnagyobb tökéletességben. Mindenütt a legnagyobb siker mellett bemutatott, Kiténtetve számos országos kiállításon. Eletnagyságban! Közvetlen az életből véve természet utáni felvételek reprodukálása által a gyönyörű szcenák, aktuálítások, látványosságok, drámák, regék, bikaviadalok, harci események, humoristikus történetek, illúziók stb. 300 számból áll az összes műsorozat!! Csak újdonságok kerülnek színre.

Felhívom a n. é. közönség b. figyelmét e szenzációs új műsorra.

Műsor: F. hó 14-től 15-ig. 1. Jelenelek a Saumuri katonai iskolában. (Franciaország.) 2. Egy érdekes történet. 3. Montreaux látképe. (Schweicz) Felvéve utazás alatt egy gőzhajóról, a genfi tavon. 4. Hősies harcz esendörök és betörők között. Érdekes némafénykép, a híres Omers csoport által előadva. (300 méter hosszú) 5. Ejjeli szerenád a holdnak. (Illusio) 6. A lehetetlen fürdés. (Tréfás.) 7. Utazás a Rivierán. (Franciaország.) 8. Ő felsége Viktor Emánuel olasz király és Heléna királyné Párisban Lubet köztársasági elnök jelenlétében a katonai díszfelvonulás alkalmával. 9. A dohányzás és kutyát a vonatba bevinni tilos! (Tréfás.) 10-16. Egy kártyajátékos élete és vezete. (300 méter hosszú) Dráma 6 felvonásban. I. felv. A játékerem ez az uzorás. II. felv. Az uzorás meggyilkolása. III. felv. A gyilkos elfogatása családja körében. IV. felv. A törvényszék előtt és az ítélet. V. felv. A delikvens álma a börtönben. VI. felv. A nyaktüli általi kivégzése. 17. Birkozás ur és hölgy között. 18. A jóságért nincs köszönet.

Minden 2-ik nap új műsor!! Naponta 3 nagy előadás. Hétköznap este 7, 8 és 9 óraker. Vasárnap délután 4 órától minden órában. Minden kedden és csütörtökön **este 9 óraker** előadás csak urak részére igen érdekes látványosság!! Külön előadások előzetes bejelentés mellett. **Helyárak:** Zártszék 40 kr., I. hely 30 kr., II. hely 20 kr., III. hely 15 kr. Gyermekek 10 éven alul az első 3 helyen a félárt fizetik. III. hely 10 kr. Katonák és gyermekek a III. helyen 10 kr.

Távol állván vásári reklámoktól, csak azt az egyet vagyok bátor megjegyezni, hogy Electro-Bioskop színházam a mai kor magaslatán áll, ennél fogva kérem az itteni n. é. közönséget a minél számosabb látogatásával pártolni!!

Lifka Ernesztin
tulajdonos.

A legnagyobb vállalat a látványosságban, össze nem tévesztendő hasonló utáztatokkal.

Saját felvétel és saját vetítógép. Először látható: Debreczenben, a Vásártéren csak pár napig mindennap a

BIOSKOP

egy javított és kitűnően átdolgozott Kinematográf.

E készülék Párisban az 1900. évben a Grand Prix-vel lett kitüntetve. 500 lámpafénnyel. 6 ivilámpával van kivilágitva; e vállalat 5 hónapig Berlinben, 6 hónapig Triesztben, 6 hónapig Grácban, 6 hónapig Budapesten stb. nagyobb városban óriási feltűnést keltett. Allandó szerződése Budapesten. Naponta új képek az orosz-japán háborúból. Helyárak: Zártszék 80 fill., I. hely 60 fill., II. hely 40 fill., III. hely 30 fill. Iskolák és egyletek tömeges megjelenései tekintetbe vétetnek és kedvező belépti-díjban részesülnek. Előadások naponta este 7, 8, 9 órakor. Vasárnap- és ünnepnap 3 órától óránként. Villanyvilágítás saját 20 lóerejű gőzgépével.

Műsor:

Augusztus 14. 1. Bűvészet az éjben. 2. Hivatlan vendégek. 3. Ó felsége találkozása a szíami trónörökösselel. 4. Magas iskola. 5. Omers-féle betörök kalandja. 6. Szöktetés automobilon. (300 méter hosszú.) 7. Pierot mint gyilkos. 8. Kinai bűvészet. 9. Heringhalászat. 10. Majomeberek. 11. A fogorvosnál. 12. Egy szellemes bűvész. 13. Lehetetlen fürdés. 14. A meglepett fiatal férj.

Napi műsor végén minden nap az orosz-japán háborúból két képzet lesz bemutatva.

Minden hétfőn és pénteken este 9 órakor előadás csak urak részére. Ezen előadáson Dojen tanár operáció műtétei lesznek bemutatva és ezen az előadáson csakis felnőtt férfiak vehetnek részt, mérsékelt felemelt helyárral.

A kinematográf egy fonográfval van összekapcsolva, mely a leghíresebb énekesek és énekesnők dalait és híres komikusok kupléit adja elő. Ezen élő mozgóképek a közönség legnagyobb érdeklődését és figyelmét érdemlik.

Miután ezen vállalat a legmodernebb stílusban van berendezve és főtörekvésem a legújabb és legelőkeltebb újításokat hozni, mely újítások a mai napi műsorral bemutattnak. — Számos látogatást kér

kiváló tisztelettel

Narten György,

tulajdonos.

Virágüzlet áthelyezés.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy a piacz-utca 59. sz. a. 10 év óta fennálló

Virágkereskedésemet

építkezés miatt augusztus hó 1-én piacz-utca 69. szám alá, a kereskedelmi és iparkamara házába, a „Frohner“-szálloda mellé helyezem át.

Amidőn az eddigi szives pártfogást megköszönöm, kérem b. támogatásukat új helyiségemben is.

Teljes tisztelettel

Janatka Alajos

műkertész.

Itt először! Ujdonság! Itt először!
Debreczenben a vásártéren látható a LIFKA-féle világhírű Muzeum és Panoptikum.

I. csoport: Bárki megtekintheti nem- és időkülönbség nélkül. Tartalmazza a mintázás mechanikai mesterműveit életnagyságu történelmi és mithológiai viaszalakokban elegáns és értékes kiállítással, a mint azok itt még soha bemutatva nem lettek: I. Sándor szerb király és Draga királyné. II. X. Pius pápa ő szentsége arany trónusán. III.

Mutsuhito mikadó japán császár. IV. A szerb királyi pár meggyilkolása.

II. csoport: Csakis 18 éven feletiek tekinthetik meg. Minden pénteken kizárólag a nők részére tartatik fenn. A tárlat első része azonban bárki által mindenkor megtekinthető. Tartalmazza az anatómiai praeparátumokat elismert művészies kivitelben.

Nyitva naponta reggel 9 órától este 10 ig.

Beléptidíj: személyenként 30 f., 10 éven aluli gyermekek és katonák örmestertől lefelé 20 fillér.

KWIZDA FERENCZ JÁN.

cs. és kir. osztr.-magy., román kir. és bulgár fejed. udv. szállító, Kerületi gyógyszerész Korneuburghban Bécs mellett.

Kwizda Fluidja

Kigyó védjegy

Turista fluid.

Régi jóhírű diétet.-kosm. szer bedörzsölésre, az ember test izmainak és inainak erősítésére és edzésére. Kéreményesen használva turisták, kerékpárosok és lovaglók által török utáni erősítésre és orvogyógyításra.

Árak:

1/2 palack K. 2.—
1/4 palack K. 1.20
Kapható minden gyógyszerüzletben. — Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Főraktár Magyarország részére: Török József gyógyszerésznél, Budapest, Király-u. 12. és Andrássy-ut 20. g.

Caak rövid ideig látható
a Széna vásártéren
Winter Vilmos
boncztani mizeuma.

A muzeum néhány száz életnagyságu alakot és különféle, a leghíresebb tanárok által készített praeparátumot tartalmaz.

NÉGY SZAKASZ:

1. Embriológia. 2. Szülészeti ábrázolások. 3. Operációk. 4. Sypilis betegségek.

Anatómiai osztály csak felnőtteknek.

A muzeum délelőtt 9 órától este 10 óráig van nyitva.

Azonnali belépésre keresünk ügyes megbízható varrógép ügynököket magas jutalék, esetleg fiksz fizetés mellett.

Rozenberg és Hammer
varrógép üzlete.

Új paplangyártó műhely.

Van szerencsém tisztelettel értesíteni, hogy Helyben Széchényi-utca 6. sz. alatt egy a mai kor igényeinek megfelelően berendezett

paplan és matracz

készítő műhelyt nyitottam.

Elvállalok e szakmában vágó mindennemű munka készítését u. m.: különféle paplanokat, derékaljakat, matracz, rugganyos ágycetéteteket, szalmaz-akokat, fej- és ékpárnákat, rolettákat és gördönyöket a legjutányosabb árak és szakszerű kivitelben.

A fővárosban 18 éven át nagyobb cégeknek mint munkavezető működtem és ez arra enged következtetni, hogy a legelőkeltebb és pontos munkákat teljesíthetem.

Szives pártfogását kéri tisztelettel

Garai Grünbaum Antal
paplanos.

Gép- és malom tulajdonosok és szakiparosok figyelmébe!

Tisztelettel tudatom, hogy műhelyemet kibővítettem és több új géppel is felszereltem, többek közt

vasaszterga- és vasgalyu géppel

eddig ez utóbbinak Hajdumegye közönsége nagy hiányát érezte, mert minden csekély munkát Bpestre kellett küldeni gyalulás végett.

Továbbá elvállalok mindenféle gép-részek ujonnan készítését vagy javítását, szerszámgépek készítését.

Ajánlom új talalmányu és szabadalmazott vasszerkezetű és felünyomásu

borsajtóimat és szőlőzúzóimat

mely az eddigieket teljesen felülmulja.

A borsajtó fatányérral van ellátva, úgy hogy a mustle vasrészekkel nem érintkezik s ez által a bor későbbi megfeketedése meggátoldik. A törkölyt egy darabban lehet kivenni.

Raktáron minden nagyság nagy választékban.

Elvállalt munkát felelősség mellett pontosan és a lehető legelőkeltebb árban teljesítek.

Szives pártfogást kérek, tisztelettel

PREIZLER MÓR

műlakatos és gépjavitó műhelye

DEBRECZEN, Deák Ferencz-utca 22.

Apró hirdetések.

10 szög 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A egkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Üzletfelosztás miatt kitűnő hegyi borok hektoliterje 12 forint, literenkint 20 kr. Rizling 22 és 32 krajczárjával Piacz-utca 34. számú ház pinczében kapható. Üres gönczi hordók is eladók.

Szép és gyorsírással rendelkező kisasszonyt vagy fiatallembert ideiglenesen alkalmaznánk. Gép és gyorsírást tudók előnyben részesülnek. Cím: **Kazinczy** könyvkereskedő Részv. Társ. Debreczen, József kir. herceg-u. 8.

Uri családnál jól nevelt középiskolai tanulók teljes ellátást kapnak. József kir. herceg-utca 17.

Házassulandók figyelmébe! Mindennemű kárpított butor olcsón beszerezhető, kész szőnyeg diván 48 frt-tól, magas támlájú diván 26 frt-tól, szövet diván 15 frt-tól, angol Fouteul hőről 50 frt-tól, löször madráz 15 frt-tól, modern szalon garnitúrák, ablak diszítések rajz szerint készít Köhler Lajos kárpitos, Piacz 40-ik szám, Hungária kávéházzal szemben.

Debreczeni első elektrotechnikai vállalat távbeszélő és távjelző berendezésekre, villamhárítók, villamvilágítás és erő átvitelre, villamos jelzőtelepek, tűzjelzők, vizállás-mérők. Elvállal mindennemű az elektrotechnika szakába vágó berendezéseket és javításokat **Földvári L.** Kossuth-utca 1. szám az udvarban. — Telefon szám 168. Távbeszélő és táviró építéshez szükséges mindennemű készülékek és anyagok, valamint gyógyászati, physikai készülékek és telepek raktára.

A volt Vadász Emil féle szőlő telep 600 négyszögöles, parcellánként eladó. Értekezhetni Szedlák Józseffel az Átkosföldi szőlő telepen. Telefon szám 192.

Legelősbiztosító. Egy egész család életbiztosítását nem az „Adria”, sem a „Gresham” irodája, de **Gondy és Egey fényír-dája** eszközli. Egy egyszerű díj lefizetése mellett adnak egy sikert, családi csoportképet. A szülők nagy aggodalma elléven hártva, nyugodtan láthatnak napi teendőjük után, mi magában fél életbiztosítás.

47 hold fekete föld, tanyával, homokkert mellett 6 holdas hizlaló eladó. Cím a kiadóban.

Gépolaj forrás megeredt

kétként **10 krtól** feljebb
Neumann Nándor
festék-, olaj- és gépszir raktárában
Hatvan-u. 5. Telefon 205.

MEGHIVÓ.

Az idei vadászszезон mélyen tisztelt szereplőit van szerencsénk ezúton is tisztelttel meghívni, hogy üzletünkben

Csapó-utca (Bank-ház) a Vadászathoz

szükséglendő mindenféle felszereléseket u. m.: fegyverek, revolverek, töltények, sreétek, golyók, dugaszok, fegyverszijjak stb. stb. óriási választékát megtekinteni sziveskedjenek. **Árakban meglepő olcsók vagyunk** tekintettel rendkívüli vételünkre, melynél fogva a legnagyobb igényeket is könnyen kielégíthetjük. — Szives látogatásukat kérve maradtunk tisztelettel

Pásztor Gyula és Társa
vaskereskedők. — Telefon 271. sz.

Hajdusági Bajuszpedró.

Védjegy.

Szép bajusz

nyerhető a híres Hajdusági bajuszpedró használata által, mely legjobb az összes bajuszpedró készítmények között. A bajuszt nem törí, nem tépi, mindég szép állásban tartja és soha sem keményedik meg.

Egy doboz 50 fillér.

Kapható:

Dr. Rotschnek V. Emil utóda

Grósz Nagy Ferencz
gyógyszerésznél

DEBRECZEN, Kossuth-u. 8 sz.

Valamint minden debreczeni gyógyszer-tárban.

Naponta friss pergelt és darált kávé, válogatott fajokból!

Ujjonnan berendezett, friss áruval felszerelt üzletemben előnyös napi áron szolid kiszolgálás mellett kiváló faj kávé különlegességeimet, cukor, liszt, korpa, só, petroleum s mindenféle fűszeráruimat ajánlom a n. é. közönség szives figyelmébe. **Friss töltésű ásványvizek.** A fekete tag tejtermékeinek lerakata, tejtől, uradalmi tea-vaj és jégbehűtött aludt tej állandóan kapható. Naponta friss érkezésű **székely turó.**

Merkli Ferencz,

fűszer- és csemege kereskedésében.

Füvészkert-utca 14.

Tanuló felvétetik.

Száraz felvágott vargafa 100 kilogramm 1 frt 10 krajczár, házhoz szállítva.

Küry, Blaha, Fedák, Hegyi

crém a melyet nagyhangon hirdetnek nem olyan biztos szépítő mint a **Matild arczenőcs crém,** stb. a mely a legvastagabb szeplőt, májfoltot, vimedlit, arciszórt, pörzsenést biztosan eltávolít, kis tégli 1 korona, nagy tégli 1 korona 60 fillér. Ragya himlőhely kisimítására 1 tégli 4 korona.

Matild arczsépitő szappan, szóda nélkül a kenőcsökhöz construálva.

Matild powder, ásványi anyagoktól ment ártalmatlan 3 színben, dobozza 1 és 2 korona. Tessék megpróbálni, ha nem használ, hiánytalanul visszaadom az árát.

Kun István gyógyszerész, első magyar „Matild” műlaboratoriuma (a párisi laboratorie cosmétique „Matilde” mintájára alapított 1895-ben, Budapestben.

Budapestben: **Töröknél,** Debreczenben: **Tóth Béla** gyógyszer-tárban.

A Maradék Áruház olcsó árakban utólérhetetlen.

Minden vevő, aki **5 forint** árut vásárol, bármely átadott fénykép után egy **életnagyságu képre,** (amelynek bolti ára különben 10 forint) tarthat igényt, amelyet bármilyen időben elkészíttetek, gyönyörű szép kivitelben — csupán a papírkéretért és a beszerzésnél felmerülő költéséért 1.50 krajczár fizetendő. A kép kivitele úgy az üzletben, mint a kirakatban látható.

Paplanokban meglepő szép választék.
1 méter Taft selyem 49 kr.
MARADÉK ÁRUHÁZ
Ranunkel-ház, Bika szálloda mellett, szembe a Tisza palotával.